

ści rzeczników patentowych, w tym także na rzecz innych upołącznionych zakładów pracy oraz osób fizycznych i prawnych, wyda szczegółowe przepisy o zadaniach rzeczników patentowych oraz unormuje ich obowiązki i uprawnienia a także zasady ich wynagradzania.

Art. 13. 1. Rada Ministrów ureguluje sprawę zastępowania na zasadzie odpłatności osób fizycznych i prawnych mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą w zakresie czynności związanych ze zgłaszaniem przez te osoby wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych i znaków towarowych do opatentowania lub zarejestrowania w Polsce.

2. Czynności zastępstwa osób fizycznych i prawnych, mających zamieszkanie lub siedzibę w Polsce, w sprawach związanych ze zgłaszaniem przez te osoby wynalazków, wzorów użytkowych i wzorów zdobniczych oraz znaków towarowych do opatentowania lub zarejestrowania za granicą i wykonywaniem praw z patentów uzyskanych przez te osoby za granicą, jak również w sprawach związanych z nabywaniem od osób mających zamieszkanie lub siedzibę za granicą praw z patentów i świadectw ochronnych uzyskanych w Polsce, wykonuje przedsiębiorstwo upoważnione przez Ministra Handlu Zagranicznego na podstawie art. 53 i 75 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo wynalazcze (Dz. U. Nr 33, poz. 156).

Art. 14. Prezes Urzędu Patentowego w porozumieniu z Ministrem Finansów i z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali tryb regulowania i wysokość odpłatności za czynności rzeczników patentowych, wykonywane na rzecz innych jednostek gospodarki upołącznionej oraz osób fizycznych i prawnych w myśl art. 11 i 13.

Art. 15. Pozostają w mocy przepisy ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo wynalazcze dotyczące uprawnienia twórców projektów wynalazczych do pomocy jednostek państwowych, związków zawodowych i organizacji społecznych oraz prawa związków zawodowych, stowarzyszeń technicznych, klubów techniki i racjonalizacji i innych organizacji spo-

łecznych do występowania w interesie twórców wobec jednostek gospodarki upołącznionej w sprawach dotyczących stosowania i wykorzystania projektów wynalazczych.

Art. 16. Przepisy ustawy dotyczące:

- 1) ministrów stosuje się odpowiednio do przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej oraz do kierowników urzędów centralnych,
- 2) prezydiów wojewódzkich rad narodowych i przewodniczących tych prezydiów stosuje się odpowiednio do prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw oraz przewodniczących tych prezydiów.

Art. 17. Wynikające z ustawy zadania prezydium wojewódzkiej rady narodowej lub jego przewodniczącego odnoszą się do wszystkich upołącznionych zakładów pracy na obszarze województwa, podległych prezydiom rad narodowych.

Art. 18. Przepisy ustawy dotyczące ministrów wykonują odpowiednio kierownicy naczelnych organów organizacji spółdzielczych, zawodowych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych w zakresie ich działalności gospodarczej i naukowej.

Art. 19. 1. Traci moc ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 31, poz. 139) oraz art. 5 pkt 16 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403).

2. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady, tryb i terminy zakończenia działalności rzeczników patentowych oraz ich zrzeszenia, prowadzonej dotychczas na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, i przepisów na jej podstawie wydanych.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

87

USTAWA

z dnia 21 kwietnia 1966 r.

o ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem.

Art. 1. 1. Powietrze atmosferyczne podlega ochronie przed zanieczyszczeniem uciążliwym dla człowieka lub wywierającym ujemny wpływ na jego zdrowie bądź na klimat, wegetację roślin, hodowlę zwierząt, wartość użytkową gleby i wody, lub powodującym inne straty dla gospodarki narodowej.

2. Zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego w rozumieniu ustawy jest wprowadzanie do niego substancji stałych, ciekłych i gazowych — zwanych dalej substancjami — w ilościach lub rodzaju, które mogą spowodować przekroczenie dopuszczalnych stężeń w powietrzu atmosferycznym.

3. Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem ma na celu zapobieganie przekraczaniu dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym i stopniowe zmniejszanie wprowadzanych do powietrza atmosferycznego substancji przez zakłady, pojazdy mechaniczne, hałdy, wysypiska i inne źródła zanieczyszczenia.

Art. 2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia dopuszczalne stężenia substancji w powietrzu atmosferycznym, zakres i warunki odstępowania od określonych wielkości stężeń w przypadkach gospodarczo uzasadnionych oraz organy właściwe do orzekania w tych sprawach.

Art. 3. 1. Zakłady, których działalność powoduje lub może spowodować przekroczenie dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym, obowiązane są budować, instalować i eksploatować urządzenia oraz stosować odpowiednie środki służące do ochrony powietrza atmosferycznego przed tym zanieczyszczeniem.

2. Przez zakłady, o których mowa w ustawie, należy rozumieć jednostki państwowe i inne jednostki gospodarki upołącznionej, osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki upołącznionej oraz prowadzące działalność przemysłową osoby fizyczne.

Art. 4. 1. Projekty planów zagospodarowania przestrzennego oraz lokalizacja ogólna i szczegółowa zakładu, które-

go działalność może spowodować przekroczenie dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym, powinny być uzgodnione z właściwym organem do spraw ochrony powietrza atmosferycznego w trybie obowiązujących przepisów.

2. W toku opracowania projektu wstępnego budowy lub przebudowy (rozbudowy, modernizacji) zakładu, którego działalność może spowodować przekroczenie dopuszczalnych stężeń w powietrzu atmosferycznym, jednostka projektująca obowiązana jest uzgodnić z właściwym organem do spraw ochrony powietrza atmosferycznego rodzaj i ilość substancji, dopuszczalnych do wydalania przez ten zakład.

3. Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej określi organy do spraw ochrony powietrza, właściwe do uzgadniania spraw, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 5. 1. Lokalizacja hałd i wysypisk zakładów, a także ich utrzymanie i eksploatacja winny być dokonywane tak, aby nie powodowały zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

2. Środki ochronne, jakie powinny być stosowane przez zakłady przy utrzymywaniu i eksploatacji hałd i wysypisk, określa właściwy do spraw ochrony powietrza atmosferycznego organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) — zwany dalej wojewódzkim organem do spraw ochrony powietrza — w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym.

Art. 6. 1. W celu ochrony otoczenia przed zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego przez zakłady może być ustanowiona strefa ochronna.

2. Właściciele gruntów położonych w strefie ochronnej mogą być zobowiązani do określonego ich zagospodarowania na koszt zakładu lub właściwego prezydium rady narodowej.

3. Jeżeli właściciel gruntu na skutek zobowiązań określonych w ust. 2 poniesie stratę, może dochodzić odszkodowania na drodze sądowej lub arbitrażowej.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady ustanawiania stref ochronnych oraz sposób ich zagospodarowania.

Art. 7. W celu sporządzania prognoz rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu atmosferycznym jednostki organizacyjne podporządkowane Centralnemu Urzędowi Gospodarki Wodnej dokonują odpowiednich pomiarów na zasadach i w sposób określony przez Prezesa Urzędu.

Art. 8. 1. Zakłady, wprowadzające do powietrza atmosferycznego substancje, obowiązane są wykonywać pomiary stężeń tych substancji w miejscach ich wydalania (emisji) oraz w powietrzu na terenie zakładu i w strefach ochronnych.

2. W przypadku wykonywania pomiarów w strefach ochronnych przez kilka zakładów zakres pomiarów dla każdego zakładu określa wojewódzki organ do spraw ochrony powietrza.

3. Organy do spraw ochrony powietrza nadzorują prawidłowość wykonywania przez zakłady pomiarów, o których mowa w ust. 1, a także mogą wykonywać pomiary we własnym zakresie.

4. Organy państwowej inspekcji sanitarnej wykonują we własnym zakresie pomiary na obszarach nie wymienionych w ust. 1, a także mogą wykonywać na każdym terenie pomiary kontrolne w zakresie potrzebnym ze względu na ochronę zdrowia i życia ludności.

Art. 9. Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej oraz Minister Zdrowia i Opieki Społecznej ustalają:

- 1) zasady przeprowadzania pomiarów stężeń substancji,
- 2) zakres i tryb współdziałania organów do spraw ochrony powietrza z organami państwowej inspekcji sanitarnej.

Art. 10. 1. Nadzór nad wykonaniem ustawy i przepisów na jej podstawie wydanych, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do właściwości organów państwowej inspekcji sanitarnej, sprawują organy do spraw ochrony powietrza.

2. Zwierzchni nadzór nad organami do spraw ochrony powietrza sprawuje Centralny Urząd Gospodarki Wodnej.

3. Pracownicy organów do spraw ochrony powietrza mają prawo wstępu na teren zakładów w celu kontroli działania i wykorzystania urządzeń służących do ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem oraz stosowania innych środków ochronnych, jak również w celu wykonania innych zadań określonych w przepisach o ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem.

4. Kierownicy zakładów są zobowiązani do udzielania organom do spraw ochrony powietrza szczegółowych informacji i pomocy przy wykonywaniu ich zadań.

Art. 11. 1. W przypadku wydalania przez zakład substancji w rodzaju i ilościach przekraczających ustalenia dokonane zgodnie z przepisami art. 4 ust. 2 albo art. 13 ust. 2 wojewódzki organ do spraw ochrony powietrza w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym może:

- 1) wezwać zakład do usunięcia w wyznaczonym terminie określonych braków lub zaniedbań, powodujących te przekroczenia,
- 2) po bezskutecznym upływie terminu określonego w pkt 1 — zażądać unieruchomienia zakładu lub jego części do czasu usunięcia braków lub zaniedbań.

2. O wezwaniu zakładu do usunięcia braków lub zaniedbań oraz o wydaniu decyzji o unieruchomieniu zakładu wojewódzki organ do spraw ochrony powietrza zawiadamia jednocześnie jednostkę nadrzędną nad danym zakładem.

3. Jeżeli wskutek wydalania przez zakład substancji w rodzaju i ilościach przekraczających ustalenia, o których mowa w ust. 1, następuje nagłe i bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia ludzi, zarządzenie określone w ust. 1 pkt 2 może wydać organ państwowej inspekcji sanitarnej, zawiadamiając o swej decyzji właściwy organ do spraw ochrony powietrza.

Art. 12. 1. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić na wyznaczonym terenie zakaz stosowania przez zakłady określonych procesów technologicznych, paliw lub surowców oraz zakaz stosowania określonych paliw przez pojazdy mechaniczne, jeżeli przekroczenie dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym zagraża zdrowiu ludności.

2. W przypadkach szczególnie niekorzystnych warunków meteorologicznych mogących spowodować przejściowe przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji na danym terenie w stopniu mogącym stanowić bezpośrednie niebezpieczeństwo dla zdrowia ludności albo spowodować znaczne szkody gospodarcze, prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może zarządzić na czas określony ograniczenie lub zakaz wydalania substancji przez zakłady oraz zakaz stosowania określonych paliw przez pojazdy mechaniczne.

Art. 13. 1. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy zakłady, wprowadzające do powietrza atmosferycznego substancje, bez względu na ich ilość, obowiązane są zgłosić do wojewódzkich organów do spraw ochrony powietrza dane dotyczące rodzaju i ilości wydalanych substancji oraz inne

dane dotyczące charakterystyki zakładu pod względem ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem — w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów przewidzianych w art. 2.

2. Wojewódzki organ do spraw ochrony powietrza w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym określi dla zakładów wymienionych w ust. 1, których działalność powoduje przekroczenie dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym, rodzaj i ilość substancji dopuszczalnych do wydalania przy uwzględnieniu wszystkich źródeł zanieczyszczeń na danym terenie. Organ ten w miarę potrzeby zobowiąże te zakłady do budowy, zainstalowania i eksploatacji odpowiednich urządzeń albo zastosowania odpowiednich środków, służących do ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem, oraz ustali — w uzgodnieniu z danym zakładem — terminy wykonania tych obowiązków.

3. Jeśliby sprowadzenie zanieczyszczeń na określonym obszarze do dopuszczalnych stężeń przez zastosowanie w już istniejących zakładach dostępnych technicznie i ekonomicznie urządzeń lub środków było niemożliwe, właściwe prezydium wojewódzkiej rady narodowej w terminie i zakresie określonym przez Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej opracuje i przedstawi kompleksowy plan przedsięwzięć dotyczących danego obszaru, a zabezpieczających ochronę powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem na tym obszarze, i przedłoży go do zatwierdzenia Radzie Ministrów.

4. Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej określi szczegółowe dane niezbędne przy zgłaszaniu charakterystyki zakładu oraz zasady określania rodzaju i ilości substancji, dopuszczalnych do wydalania.

Art. 14. 1. Kto wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi:

- 1) nie buduje, nie instaluje lub nie eksploatuje urządzeń albo nie stosuje odpowiednich środków służących do

ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem (art. 3 ust. 1 oraz art. 13 ust. 2),

- 2) nie stosuje odpowiednich środków ochronnych przy utrzymywaniu hałd lub wysypisk (art. 5),
- 3) nie wykonuje pomiarów stężeń substancji w miejscach określonych w art. 8 ust. 1,
- 4) nie zgłasza danych dotyczących rodzaju lub ilości substancji albo innych danych dotyczących charakterystyki zakładu (art. 13 ust. 1),

podlega karze grzywny do 4.500 zł.

2. Orzekanie w sprawach wymienionych w ust. 1 następuje w trybie przepisów o orzecznictwie karno-administracyjnym.

Art. 15. 1. Wojewódzki organ do spraw ochrony powietrza wymierza zakładowi karę pieniężną za przekraczanie rodzaju i ilości substancji, dopuszczalnych do wydalania (art. 4 ust. 2 i art. 13 ust. 2).

2. Kary pieniężne obciążają wyniki gospodarcze zakładu.

3. Rada Ministrów ustali w drodze rozporządzenia zasady określania wysokości kar pieniężnych i tryb ich ściągania.

Art. 16. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do ochrony powietrza w zamkniętych pomieszczeniach.

Art. 17. Sprawy ochrony powietrza atmosferycznego przed oddziaływaniem substancji promieniotwórczych regulują odrębne przepisy.

Art. 18. Ustawa nie narusza przepisów dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. Nr 37, poz. 160).

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

88

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 5 kwietnia 1966 r.

w sprawie zwolnienia z obowiązkowych dostaw zbóż, ziemniaków i zwierząt rzeźnych niektórych gospodarstw rolnych w województwie rzeszowskim.

Na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 1952 r. o obowiązkowych dostawach zbóż (Dz. U. z 1961 r. Nr 35, poz. 182), art. 42 ust. 2 dekretu z dnia 28 sierpnia 1952 r. o obowiązkowych dostawach ziemniaków (Dz. U. z 1961 r. Nr 35, poz. 183) oraz art. 16 dekretu z dnia 1 grudnia 1953 r. o obowiązkowych dostawach zwierząt rzeźnych (Dz. U. z 1953 r. Nr 50, poz. 244 i z 1957 r. Nr 38, poz. 163) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rolników, którzy w latach 1963—1965 nabyli bądź w okresie 1966—1970 r. nabędą od Państwa samodzielne gospodarstwa rolne na terenie Bieszczad lub na innych terenach wymagających dosiedlenia, położonych w województwie rzeszowskim, określonych przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie — zwalnia się z obowiązkowych dostaw zbóż, ziemniaków i zwierząt rzeźnych w roku nabycia gospodarstwa rolnego oraz w ciągu pięciu lat następnych.

§ 2. Do gospodarstw rolnych, o których mowa w § 1, nie mają zastosowania przepisy zawarte w §§ 26, 27 i 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 lipca 1957 r. w sprawie obowiązkowych dostaw zbóż (Dz. U. z 1964 r. Nr 46, poz. 316), w §§ 8, 9 i 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 1962 r. w sprawie obowiązkowych dostaw ziemniaków (Dz. U. Nr 44, poz. 214) oraz w § 13 ust. 1, § 14 ust. 1 i § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 1963 r. w sprawie obowiązkowych dostaw zwierząt rzeźnych (Dz. U. z 1963 r. Nr 4, poz. 20 i z 1964 r. Nr 26, poz. 169).

§ 3. Wykonania rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*